

**‘Waar zich een probleem voordoet,
ontstaat ruimte voor innovatie’**

SAMEN VERANTWOORDELIJK VOOR SOCIALE ZEKERHEID: DE PRAKTIJKONDERSTEUNER BEDRIJFSARTS

Het bedrijfsartsentekort helpen opvangen, maar ook een eigen bijdrage leveren aan duurzame inzetbaarheid. Dat is de ambitie van praktijkondersteuners bedrijfsartsen (POB's). **Barbara Kluth (bestuursvoorzitter)** en **Marianne Aanraad (secretaris)** van de **Nederlandse Vereniging van Praktijk Ondersteuners**

Bedrijfsartsen (NVPOB) benadrukken de toegevoegde waarde van taakgedelegeerden met specifieke expertise op het gebied van coping, zelfregie en sociale verbondenheid. 'Uiteindelijk bepalen niet-medische factoren vaak in sterke mate hoeveel beperkingen de wél medische factoren opleveren.'

Een samenleving die voor maatschappelijke opgaven staat waarvoor iedereen nodig is. Een krappe arbeidsmarkt met historisch hoog ziekteverzuim, oplopende WIA-instroom en toenemende druk op duurzame inzetbaarheid. En een stelsel voor bedrijfsgezondheidszorg dat door chronische medische capaciteitstekorten steeds meer moeite heeft om aan de stijgende vraag te voldoen. Al geruime tijd is duidelijk dat ondersteuning van bedrijfsartsen door andere professionals noodzakelijk is om bij de dienstverlening op het gebied van preventie en verzuim de continuïteit te waarborgen. Het ontstaan van het vak van praktijkondersteuner bedrijfsarts (POB) en de oprichting van de beroepsvereniging NVPOB in 2017 waren hier directe reacties op. Tegelijkertijd heeft de ambitie van meet af aan verder gereikt dan alleen het opvangen van een medisch tekort, benadrukt Kluth. 'POB's willen ook vanuit hun eigen expertise bijdragen aan het oplossen van knelpunten rond vergrijzing, belastbaarheid en duurzame inzetbaarheid. We doen méér dan alleen een gat opvullen; we voegen ook iets toe dat de dienstverlening en het stelsel verbetert.'

OVER DEZE ARTIKELEREKES

In een tijd van grote uitdagingen voor de sociale zekerheid moedigt het RSC graag iedereen in het werkveld aan om eigenaarschap te tonen. Of het nu op dossier- of stelselniveau is: niemand kan de huidige knelpunten alleen oplossen. We zullen het samen moeten doen. Dat begint met weten wie je collega-professionals zijn en wat hen drijft. Waar staan en gaan ze voor? Waar dromen of liggen ze wakker van? Hoe kijken ze naar het stelsel en de toekomst? Deze artikelenreeks stelt naast deze vragen telkens één beroepsgroep centraal.

Niet-medische factoren signaleren

Veel taken die POB's in de dagelijkse praktijk uitvoeren komen overeen met die van een casemanager in taakdelegatie van de bedrijfsarts. Denk bijvoorbeeld aan het eerste contact na ziekmelding, het verzorgen van het preventieve spreekuur en de bij deze consulten behorende triage. Ook overleg met en praktisch advies aan de werkgever is een taak die bedrijfsartsen vaak bij POB's beleggen. Hetzelfde geldt voor het bewaken van poortwachterstappen, het plannen, voorbereiden en uitvoeren van consulten, het voorbereiden van de probleemanalyse, het regelen van doorverwijzingen en het met de werknemer bespreken van mogelijkheden om te werken. Competenties die de beroepsgroep bij uitvoering van deze taken inzet zijn medische basiskennis, administratieve en communicatieve vaardigheden, het vermogen tot plannen en organiseren en vanzelfsprekend goede skills op het gebied van overleg en samenwerking. Een essentiële en onderscheidende vaardigheid is het vermogen te signaleren welke niet-medische factoren op de re-integratie van invloed zijn, en deze positief te beïnvloeden. Hiervoor benutten POB's specifieke expertise op het gebied van coping, zelf-regie en sociale verbondenheid.

Meer mogelijkheden voor snelle stappen

Binnen ons stelsel ligt de nadruk van oudsher sterk op de medische aspecten van ziekteverzuim en (dreigende) gezondheidsproblemen, legt Aanraad uit. 'Dat is op zichzelf een logische reflex als iemand zorgen heeft over zijn gezondheid of zich ziekmeldt. Tegelijkertijd liggen er vaak juist op het niet-medische vlak meer mogelijkheden om snel stappen te

Barbara Kluth

- **Leeftijd** 49 jaar.
- **Functie** Bestuursvoorzitter.
- **Achtergrond** Directeur bij Synthra en Expereans.
- **Persoonlijk** reizen, studies bedrijfskunde en A&O-psychologie, twee dochters.
- **Ambitie** bekendheid van de POB vergroten en het draagvlak voor deze professie versterken door proactief de kwaliteit te waarborgen.
- **Site** nvpob.nl
- **LinkedIn**

zetten, en zijn deze dikwijls van groot belang voor de ruimte om te kunnen werken. Denk bijvoorbeeld aan aanpassingen op het werk en in de thuissituatie. Of aan coaching bij de manier waarop iemand met de eigen situatie omgaat en al dan niet samen met zijn of haar sociale netwerk aanpassingen probeert te realiseren. Juist op die terreinen kan een POB heel veel toevoegen.' Arbo- en verzuimdienstverlening kan en moet nog aanzienlijk beter gaan weerspiegelen dat gezondheid méér is dan niet ziek zijn, vult Kluth aan. Ze verwijst naar het gedachtegoed van Mach-teld Huber over positieve gezondheid, een principe dat ook leidend is in het ICF-model van de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO). 'Uiteindelijk bepalen niet-medische factoren vaak in sterke mate hoeveel beperkingen de wél medische factoren opleveren.'

'Veel POB's en bedrijfsartsen weten precies wat ze aan elkaar hebben'

Op verantwoorde wijze de balans vinden

Taakdelegatie door de bedrijfsarts aan een POB schept op verantwoorde wijze ruimte om de balans tussen wel en niet-medische dienstverlening te vinden, zeggen Kluth en Aanraad. Voor de NVPOB zijn de Werkwijzer taakdelegatie (2019) van NVAB, ZFB, OVAL en KoM en de Leidraad Taakdelegatie en supervisie (2025) van de NVAB hierbij de vanzelfsprekende richtsnoeren. 'Volgens deze instrumenten bepaalt de bedrijfsarts zélf wat hij of zij wel en niet wil delegeren,' zegt Kluth. 'Dat is een helder en essentieel uitgangspunt: het geeft de arts de regie bij het

bewaken van de grenzen en de kwaliteit.' De opzet schept bovendien ruimte voor passend maatwerk, signaleert Aanraad. 'Binnen de wettelijke randvoorwaarden is de taakverdeling precies zo in te richten als bij de wensen en behoeften van de bedrijfsarts past. Medische oordelen en handelingen zijn voorbehouden aan professionals met een BIG-registratie, en sommige kan de bedrijfsarts helemaal niet delegeren. Maar verder zijn er vooral heel veel mogelijkheden om te bekijken wat er moet gebeuren, wie dat zou kunnen doen en welke voordelen aan uitvoering door uiteenlopende professionals zijn verbonden.'

Strikte diploma- en bijscholingsvereisten

Vanuit het besef dat taakdelegatie om strikte kwaliteitswaarborgen vraagt, beheert de NVPOB een kwaliteitsregister met strikte diploma- en bijscholingsvereisten. De opleiding tot POB vindt op (post) hbo-niveau plaats en onderwerpt kandidaten gedurende 10 maanden aan een combinatie van theorie en praktijk. De NVAB was nauw betrokken bij het ontwikkelen van het hierbij gehanteerde functie- en competentieprofiel. Deskundigen uit het werkveld verzorgen de 20 lesdagen en specifiek hiervoor opgeleide praktijkbegeleiders (veelal bedrijfsartsen) bieden tweewekelijkse coaching. Opname in het kwaliteitsregister is alleen mogelijk met diploma. Om de inschrijving te behouden, moet een POB vervolgens voldoen aan verplichtingen op het gebied van bijscholing en kennisonderhoud. Zo waarborgt de NVPOB dat geregistreerde beroepsbeoefenaars steeds goed zijn toegerust om succesvol te functioneren binnen een dynamisch en veranderlijk domein.

Marianne Aanraad

- **Leeftijd** 55 jaar.
- **Functie** Secretaris.
- **Achtergrond** Verpleegkundige, Lichter leven/traumacoach, Buitengewoon Ambtenaar van de Burgerlijke Stand.
- **Persoonlijk** stedentrips, huisje in Frankrijk, drie kinderen en drie kleinkinderen.
- **Ambitie** mensen laten ontdekken wat hun waarden en normen zijn en wat ze echt kunnen. En ze zo helpen in beweging te komen en zich te ontwikkelen.
- **Site** nvpob.nl
- **LinkedIn**

Aan de slag met sociale verbondenheid

Naast de al genoemde organisatorische knelpunten kent dat domein momenteel ook vakinhoudelijke uitdagingen waarbij POB-expertise een belangrijke rol kan spelen. Volgens monitoring door het RIVM en het Trimbos Instituut staat de mentale gezondheid in ons land onder druk. Deze ontwikkeling vertaalt zich in hoge percentages psychische aandoeningen binnen het langdurig verzuim, de WIA-instroom en de uitkeringspopulatie. In reactie hierop wees de Raad voor Volksgezondheid & Samenleving (RVS) onlangs op een aangrijpingspunt dat precies op het terrein van de POB ligt: sociale verbondenheid. Volgens het RVS-advies Gezond Verbonden onderschat de zorgsector het grote belang van sociale relaties voor onze gezondheid. Met als gevolg dat we kansen laten liggen om deze laatste via versterking van de verbondenheid te bevorderen. Kluth onderschrijft de oproep, maar signaleert ook dat bedrijfsartsen deze zorg- en welzijnsopgave onmogelijk alleen kunnen oppakken. 'Dat is qua capaciteit niet reëel en qua expertise niet logisch. Deze taak bij een POB beleggen en samenwerken is het voor de hand liggende antwoord.'

Samen een geoliede machine vormen

Optimale dienstverlening aan werkgever en werknemer vraagt bij dit soort vraagstukken om goede afstemming tussen bedrijfsarts en POB, zegt Aanraad. 'In ons werkveld zie je gelukkig veel duo's van POB's en bedrijfsartsen die al jaren samenwerken en precies weten wat ze aan elkaar hebben. Die vormen samen een geoliede machine.' Kluth wijst erop dat zulke soepele samenwerking natuurlijk nooit alleen te danken is aan de POB. 'Het vraagt nadrukkelijk ook iets van de bedrijfsarts. Op punten waar wél een medisch oordeel of advies nodig is, zoals de belastbaarheid en de verwachte verzuimduur, moet dat er ook komen. En dan liefst zo snel en concreet mogelijk. Dat is voor de POB cruciaal om zijn of haar werk goed te kunnen doen.'

Elkaar versterken en samen innoveren

Vanzelfsprekend zijn bedrijfsartsen niet de enige professionals met wie POB's goed moeten kunnen samenwerken. Als taakgedelegeerden komen ze in aanraking met nog tal van andere beroepsgroepen binnen de arbo- en bedrijfsgezondheidszorg, onder

wie ook casemanagers werkgeversregie. 'Verder hebben we veel contact met arbeidsdeskundigen, A&G/A&O-psychologen en specialisten op het gebied van re-integratie tweede spoor,' noemt Aanraad nog enkele voorbeelden. Kluth ziet kansen om de huidige verzuim- en WIA-problematiek samen met collega-professionals te benutten voor vernieuwing en verbetering. 'Wat voor het tekort aan bedrijfsartsen gold, geldt ook hier. Waar zich een acuut probleem voordoet, ontstaan ruimte en impulsen om elkaar op te zoeken, te bekijken hoe je elkaar kunt versterken en samen te innoveren. Ik ben ervan overtuigd dat de grootste kansen hierbij liggen bij de niet-medische aspecten en dat dit niet alleen geldt voor re-integratie, maar ook voor preventie. Dus laten we ons vooral niet beperken tot alleen het ondersteunen van de medici, maar elkaar ook als overige beroepsgroepen opzoeken. Wie weet wat er allemaal nog mogelijk is.'

Over het RSC

Het Register Specialistisch Casemanagement (RSC) waarborgt de kwaliteit van gespecialiseerde begeleiding bij ziekteverzuim en arbeidsongeschiktheid. We doen dit namens de professionele casemanagers die deze begeleiding verzorgen én namens de riskmanagers sociale zekerheid die sturen op de kaders waarbinnen dat gebeurt. Want bij beide beroepsgroepen levert gecertificeerde kwaliteit een onmisbare bijdrage aan een duurzaam inzetbare beroepsbevolking. En daarmee aan een stabiele en succesvolle samenleving.

register-rsc.nl